

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

VN TEAS -hakuinfo 2023

1.2 Oleskeluluvalla Suomeen tulevien toimeentulo-
edellytyksen kehittämismahdollisuudet ja vaikutukset

Ohjelma

- Yleistä valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan vuoden 2023 hausta: Risto Alatarvas, VNK
- Hakuteeman esittely: Tuuli Tuunanen, SM
- Kysymyksiä ja vastauksia

Suunnitelmallista toimintaa

Tietoa päätöksenteon, tiedolla johtamisen ja toimintakäytäntöjen tueksi

Valtioneuvoston vuosittainen selvitys- ja tutkimussuunnitelma ohjaa työtä

Hankkeilta edellytetään tulosten mahdollisimman laajaa hyödynnettävyyttä

VN TEAS -haku 2023

- Toimeenpanee valtioneuvoston päätöksentekoa tukevaa selvitys- ja tutkimussuunnitelmaa 2023.
- Haettavana 40 teemaa, jotka on ryhmitelty neljään painopistealueeseen: Taloudellinen kestävyys, sosiaalinen kestävyys, Ekologinen kestävyys sekä Turvallisuus ja puolustus.
- [Tietotarvekuvauksissa](#) on määritelty teemakohtaisesti käytettävissä oleva määräraha, aikajänne, tutkimuskysymykset ja raportointitavat.
- Toimintaa ohjaa [VN TEAS -toiminnan yleiset ehdot](#).

Ketkä voivat hakea

- Hakijoina voivat olla korkeakoulut, tutkimuslaitokset, yritykset ja järjestöt tai niiden muodostamat konsortiot. Myös kansainväliset organisaatiot voivat osallistua hakuun.
- Hankkeen päätoteuttajalla on oikeus käyttää palvelun tuottamisessa myös alihankkijoita (ostopalvelut).

Konsortiot

- Konsortioista vastaava taho (pää toteuttaja) vastaa koko hankkeen toteutumisesta suunnitelman mukaisesti. Konsortion osapuolet vastaavat kuitenkin kukin oman tutkimus- ja selvitystyönsä sisällöllisestä oikeellisuudesta.
- Konsortiohankkeissa konsortio-osapuolten tulee tehdä konsortiosopimus, jossa jokainen konsortion jäsen sitoutuu myös noudattamaan VN TEAS -toiminnan yleisiä ehtoja. Konsortiosopimus on toimitettava valtioneuvoston kanslialle pyydettäessä. Valtioneuvoston kanslialla on oikeus irtisanoa sopimus välittömästi, mikäli konsortiosopimusta ei pyydettäessä toimiteta.
- Hankkeen päätoteuttaja vastaa hankkeen rahaliikenteestä ja taloushallinnosta konsortiosopimuksessa sovitulla tavalla.
- Konsortiohankkeissa tulee huomioida mahdollisen konsortio-osapuolen hankkeen päätoteuttajalta laskutettavat arvonlisäverot, vaikka niitä ei suoraan valtioneuvoston kanslialta laskuteta.

Alihankinta

- Pää toteuttaja vastaa käyttämänsä alihankkijan osuudesta kuten omastaan sekä vastaa siitä, että alihankkija noudattaa omalta osaltaan hankintasopimuksen mukaisia velvoitteita.
- Käytettävät alihankkijat ja alihankkijoiden työosuudet tulee eritellä hakemuksessa henkilöittäin.
- Alihankinnan ollessa kyseessä valtioneuvoston kanslia ei edellytä konsortiosopimuksen laatimista.

Miten hakemukset arvioidaan

- Ministeriöiden asiantuntijat arvioivat hakemukset ja esittävät valittavat hankkeet valtioneuvoston kanslialle. Haussa ollut tietotarvekuvaus toimii arvioinnin vertailuperustana.
- Valintakriteereitä ovat:
  1. relevanssi ja hyödynnettävyys (25%)
  2. hankkeen laatu (35%)
  3. hankkeen toteuttajien asiantuntijuus ja resurssien riittävyys (30%)
  4. viestintä ja tiedonhallinta (10%)
- Tilanteessa, jossa kaksi hakemusta saa samanarvoiset painotetut yhteispisteet, toteutettavaksi valitaan se hanke, jonka arviointikriteerien 1. ja 2. yhteispisteet ovat korkeammat. Hakemusta, joka saa arviointikriteerin 1. Relevanssi ja hyödynnettävyys osalta alle 2.0 pistettä, ei voida valita toteutettavaksi.
- Päätös selvitys- ja tutkimustoiminnan hankinnasta voi olla myös ehdollinen. Ehdollinen päätös ei välttämättä johda sopimukseen. Mikäli arviointiryhmä ei puolla hakijan tekemää päivitettyä esitystä tai hakija haluaa itse kieltäytyä hakemusasiasiakirjojen päivittämisestä, ehdollinen päätös selvitys- ja tutkimustoiminnan hankinnasta raukeaa.

Hankesuunnitelmasta toteutukseen

- Valtioneuvoston kanslia päättää selvitysten ja tutkimusten hankinnasta, laatii sopimukset hankkeen päätoteuttajan kanssa, huolehtii maksusuorituksista ja seuraa hankkeiden toteutusta yhdessä hankkeille osoittamiensa ohjausryhmien kanssa.
- Selvitys- ja tutkimustoiminnan hankinnoissa sovelletaan kokonaiskustannusmallia.
- Määräraha on täysimääräistä, eikä omarahoitusosuutta vaadita.
- Hanke voi käynnistyä, sille voi kertyä kustannuksia ja siitä voi tiedottaa vasta sopimuksen allekirjoituksen jälkeen.
- Sopimus allekirjoitetaan sähköisesti asiointijärjestelmän kautta.

Hakemuksen lähettäminen

- Hakuaika päättyy tiistaina 17.1.2023 klo 16.00.
- Hakemus liitteineen jätetään sähköiseen haku- ja asiointijärjestelmään vnteas-asiointi.fi.
- Ennen hakemuksen jättämistä sinun tulee rekisteröityä ja luoda itsellesi käyttäjätunnus asiointijärjestelmään. Voit lisätä hakemukselle myös muita muokkaajia lisäämällä haluamiesi henkilöiden nimet ja sähköpostiosoitteet perustiedot-välilehdellä olevaan 'Lisää hakemukselle muokkaajia' -kenttään.
- Hakemuksen jätettyäsi pääset seuraamaan päätösten/sopimusten/hankkeiden tilannetta asiointijärjestelmässä hakemusnumeroa painamalla.

Hakijoiden kysymykset ja niihin vastaaminen hakuinfotilaisuuksien jälkeen

- Mikäli hakuasiakirjoista ei löydy vastausta hakijan kysymykseen, voi hakija lähettää viimeistään 14.12.2022 mahdolliset kysymykset viestinä vnteas-asiointi.fi -järjestelmästä.
- Vastaukset kaikkiin määräaikaan mennessä saapuneisiin kysymyksiin julkaistaan viimeistään 20.12.2022 mennessä osoitteessa: tietokayttoon.fi.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Oleskeluvalla Suomeen tulevien toimeentulo-edellytyksen kehittämismahdollisuudet ja vaikutukset

12.12.2022 | Tuuli Tuunanen, SM

Yleistä

- Hankkeen VN TEAS –määrärahan yläraja on 100 000 euroa.
- Hankkeen aikajänne: 3/2023 – 3/2024.
- Hankkeesta tulee toimittaa VN TEAS -ohjeistuksen mukainen suomenkielinen loppuraportti sekä policy brief –artikkeli.
- Hakemus liitteineen jätetään sähköiseen haku- ja asiointijärjestelmään **17.1.2023 klo 16.00** mennessä.
- Lisätietoa sekä 14.12.2022 mennessä mahdolliset kysymykset: osoitteessa: tietokayttoon.fi.

Tausta – ulkomaalaislain kokonaisuudistus

- Vuoden 2021 lopulla käynnistyneessä ulkomaalaislain uudistamiseen tähtäävässä esiselvityshankkeessa (SM024:00/2021) on kartoitettu lain keskeisiä uudistamistarpeita.
- Yhtenä kysymyksenä on noussut esiin toimeentuloedellytys.
- Kyse on periaatteellisesti merkittävästä yhteiskunnallista kysymyksestä, josta on tarve saada tutkimuksellista tietoa ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen taustaksi.
- Tavoitteena on, että varsinainen lakihanke käynnistyisi seuraavalla hallituskaudella.

Tausta - toimeentuloedellytys

- Maahanmuuttopolitiikan eräänä keskeisenä lähtökohtana on, että maahan oleskeluluvalla tulevat ulkomaalaiset kykenevät turvaamaan itse oman ja perheensä toimeentulon.
- Tämän periaatteen toteutuminen varmistetaan ulkomaalaislakiin sisältyvällä nk. toimeentuloedellytyksellä. Käytännössä toimeentuloedellytyksen täyttymisen arvioimista varten on luotu tulorajoihin perustuva mekanismi.
- Kielteinen päätös, jos oleskeluluvan myöntämisen edellytykseksi asetetun turvatun toimeentulon tuloraja ei täyty (poikkeukset).

Tausta - toimeentuloedellytys

- UlkL 36.2 §: Ulkomaalaisen toimeentulo katsotaan turvatuksi ensimmäistä oleskelulupaa myönnettäessä, jos hänen maassa oleskelunsa kustannetaan tavanomaiseksi katsottavilla ansiotyöstä, yrittäjätoiminnasta, eläkkeistä, varallisuudesta tai muista lähteistä saatavilla tuloilla siten, että **hänen ei voida olettaa joutuvan toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitetun toimeentulotuen tai vastaavan muun toimeentuloa turvaavan etuuden tarpeeseen**. Tällaisena etuutena ei pidetä kustannuksia korvaavia sosiaaliturvaetuuksia.

Tausta – maahanmuuttoa tarvitaan

- Pääministeri Marinin hallituksen tavoitteena on työperäisen maahanmuuton lisääminen ja työperusteisten oleskelulupien nopea ja sujuva käsittely.
- Suomen väestö alkaa vähentyä 2030-luvulla, joka johtaa työvoimapulaan, jos Suomeen suuntautuva maahanmuutto ei lisäännä.
- Työntekijöiden haasteena voi olla perheen saaminen Suomeen esimerkiksi työvoimapulasta jo kärsivillä tai matalapalkka-aloilla, jos oleskeluluvan myöntämisen edellytykseksi asetetun turvatun toimeentulon tulorajoja ei kyetä täyttämään.

Päätavoite

- Selvittää miten Suomen asumisperusteinen sosiaaliturva huomioiden kestävyysvajeeseen vaikuttaisi, jos turvattua toimeentuloa koskeva peruseriaate säilytettäisiin joko nykyisellään tai muussa muodossa taikka siitä luovuttaisiin kokonaan.
- Tuottaa tietoa toimeentuloedellytyksen kehittämisvaihtoehdoista ja niiden vaikutuksia erityisesti yhteiskunnallisesta ja taloudellisesta näkökulmasta lyhyemmällä ja pidemmällä aikajänteellä.
- Fokuksessa työntekijät ja opiskelijat perheineen. Humanitaarinen maahanmuutto rajautuu selvityksen ulkopuolelle.

Tutkimuskysymykset

- Minkälaisilla vaihtoehtoisilla malleilla (kuin tulorajoihin perustuva mekanismi) Suomessa olisi mahdollista toteuttaa periaatetta turvatusta toimeentulosta?
- Millaisia yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia Suomen asumisperusteinen sosiaaliturva ja kestävyysvaje huomioiden seuraisi lyhyellä ja pitemmällä aikajänteellä, jos turvattua toimeentuloa koskevaa perusperiaatetta:
  - a) lievennettäisiin, jolloin Suomeen muuttavat työntekijät ja opiskelijat mukaan lukien heidän perheenjäsenensä nähtäisiin investointina tulevaisuuteen, vaikka heidän toimeentulonsa saattaisi aluksi jäädä ainakin osittain yhteiskunnan kustannettavaksi?
  - b) siitä luovuttaisiin kokonaan?
- Miten turvattua toimeentuloa koskevan periaatteen kehittämisvaihtoehdot vaikuttaisivat yksilöiden ja heidän perheidensä näkökulmasta halukkuuteen muuttaa Suomeen ja asettautua maahan pysyvämmiin.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Kiitos!

Lisätiedot: tietokayttoon.fi >
Hankehaku